herpy

GECKOR

Cyrtodactylus pulchellus

En vackert tecknad, nattaktiv klippgecko från skogarna på ön Penang i Malaysia. Den har stora, gyllene ögon, kraftiga band över kroppen och tår med klor i stället för häftlameller. Det finns bara få dokumenterade erfarenheter av skötsel och avel, så uppgifterna här är försiktiga.

Familj: Gekkonidae Engelska: Malayan forest gecko Tidigare namn: *Gymnodactylus pulchellus; Cyrtodactylus pulchella*
Publicerad 16 november 2026

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**20-25 cm** total längd inkl. svans
Livslängd	**5-8 år**
Aktiv	**På natten**
Levnadssätt	**Klipplevande**
Biotop	**Regnskog och klippterräng**
Svårighetsgrad	**Viss erfarenhet**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**60 × 45 × 45 cm** L × B × H för 1 vuxet djur
Temperatur, dag	**23-26 °C**
Temperatur, natt	**20-22 °C**
Luftfuktighet	**60-80 %**
UVB	**Valfritt**
Föda	**Insekter**
Hålls	**Ensamma**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Kullstorlek	**1-2 ägg**
Inkubation	**60-90 dagar** vid 23-26 °C

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
EU-bilaga	**Ej listad**
IUCN	**Starkt hotad (EN)**

Om arten

Cyrtodactylus pulchellus är en smal gecko med stort, platt huvud, långa ben och en lång, avsmalnande svans. Grundfärgen är ljusbrun, gräddvit eller gulaktig, och över nacke, skuldror och kropp sitter breda, mörkbruna band med ljusare kant. Det främsta bandet bildar en hästskoformad linje från öga till öga över nacken. Ögonen är stora, gyllene och har lodrät pupill.

Tårna är starka och böjda och har klor, men inte de häftlameller som till exempel dagsgeckor har. Geckon kan därför inte gå uppför slätt glas, men tar tag i ojämna ytor som sten och bark. Släktnamnet kommer från grekiskan och betyder "krokig tå", och artnamnet är latin för "vacker". Hanarna har en fåra framför kloaken med en rad porer och ytterligare en rad porer längs lårens insida, sammanlagt 18-20 porer på varje sida.

Arten beskrevs 1827. Namnet *Cyrtodactylus pulchellus* har sedan dess använts om bestånd på hela Malackahalvön, men flera av dem har därefter beskrivits som egna arter, och i dag räknas bara beståndet på Penang som *C. pulchellus*. Det är därför oklart om alla djur i handeln verkligen är denna art.

Geckon blir omkring 10 cm från nos till kloak och 20-25 cm inklusive svans. Livslängden i fångenskap uppges till 5-8 år, men siffran är osäker. Svansen kan kastas av om djuret blir rädd. Den är skygg, blir aktiv först när ljuset har släckts och är mer en art att titta på än att hantera.

Utbredning och livsmiljö

Cyrtodactylus pulchellus är endemisk på Penang, en ö utanför nordvästkusten av Malackahalvön. Den förekommer i dag bara i kullarna och i den västra halvan av ön, där det fortfarande finns skog kvar.

Tidigare användes namnet om geckor från stora delar av Malackahalvön och från grannländer, och enstaka äldre uppgifter från till exempel Singapore, Indien och Myanmar är antingen fel eller obekräftade. Efter uppdelningen i flera arter räknas utbredningen nu som mycket liten. Fynd utanför Penang på kartan beror på äldre artbestämningar eller djur i fångenskap.

> **Naturlig utbredning:** Malaysia.

LIVSMILJÖ

Geckon lever i skog på klippgrund, framför allt bland stora granitblock i Penangs kullar. På dagen gömmer den sig i springor, under stenar och i håligheter, och på natten kryper den omkring på klipporna och på stammar och grenar i närheten. Enstaka djur utnyttjar också växtlighet och ytterväggar på byggnader som ligger nära skogen.

Klimatet är tropiskt och fuktigt. Temperatur- och fuktvärden har inte mätts exakt för arten, men den räknas som en art från den svala, fuktiga undervegetationen och tål värme dåligt. Det är utifrån det förhållandet man ska bygga upp skötseln: svalt och fuktigt, med många gömställen.

Skötsel

TERRARIET

Det finns ingen dokumenterad miniminivå på terrariets storlek för arten. De allmänna kraven för nattaktiva, markbundna geckor från fuktiga tropiker säger minst 4 × 3 × 2 gånger kroppslängden (nos-kloak) för ett par, det vill säga omkring 40 × 30 × 20 cm. Ett terrarium på 60 × 45 × 45 cm (längd × bredd × höjd) för ett vuxet djur ger mer utrymme att klättra, och större är bättre, eftersom arten använder både golv och väggar. Bottenytan är viktigare än höjden, eftersom den lever bland klippor och inte högt uppe i träd.

Inred med korkbark som bakgrund, stenar, drivved och stabila grenar, så att djuret kan klättra. Den har klor och inte häftfötter och kan inte gå uppför slätt glas, så ojämna ytor behövs. Ge många gömställen på olika höjd och växter som ger skugga. Som bottensubstrat kan en fuktig blandning av gödselfri jord, kokosmull och löv användas. Terrariet ska ha god ventilation, så att luften inte blir stillastående, och djuret ska hela dagen kunna dra sig undan till ett svalt, mörkt gömställe.

TEMPERATUR

Arten tål värme dåligt. En försiktig utgångspunkt är 23-26 °C på dagen och 20-22 °C på natten, vilket motsvarar vanlig rumstemperatur. Det stämmer med de allmänna kraven för nattaktiva, markbundna geckor från fuktiga tropiker (20-25 °C), och ett djur har klarat sig vid omkring 26 °C på dagen och 21 °C på natten utan extra uppvärmning. Siffrorna är inte systematiskt utprovade, så håll koll på djurets beteende.

En värmelampa är normalt onödig och kan göra skada. Placera terrariet bort från sol och element och mät med en digital termometer. Om rummet är kallt på vintern kan en svag värmematta på sidan, styrd av en termostat, ta udden av kylan. Djuret ska alltid kunna välja en svalare plats.

Läs mer: Värme och temperatur

LUFTFUKTIGHET OCH VATTEN

Geckon kommer från en fuktig miljö och behöver hög luftfuktighet, men något konkret intervall är inte dokumenterat. 60-80 % är en rimlig uppskattning, lånad från skötseln av andra arter i släktet, och fuktigheten bör variera, så att terrariet också kan torka upp lite.

Spraya botten och växter lätt på kvällen, så att det finns vattendroppar att dricka av, och ställ in en låg skål med friskt vatten. Ge ett fuktigt gömställe där huden kan ömsas. Ständigt våta förhållanden ger mögel och hudproblem, så ventilationen ska vara god. En hygrometer visar om nivån håller.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

LJUS OCH UVB

Arten är nattaktiv och har inte dokumenterats behöva UVB. Ett svagt UVB-ljus, som kan skuggas helt, räknas som valfritt och kan ges till djur som får välja. Använd i så fall ett rör med låg styrka över ena delen av terrariet och se till att det finns skugga i resten.

Ha vanligt ljus tänt 11-12 timmar per dygn, gärna styrt av en timer, och släck ljuset helt på natten. Djuret är mest aktivt strax efter att ljuset släckts, så det är en bra tidpunkt att titta på det. Undvik starka spotlampor.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Cyrtodactylus pulchellus är insektsätare. Ge syrsor, gräshoppor, kackerlackor och liknande i en storlek som är mindre än avståndet mellan djurets ögon. Vuxna djur matas typiskt 2-3 gånger i veckan, unga varannan dag, men det finns ingen dokumenterad fast rytm för arten, så justera efter djurets kroppsform och håll svansen fyllig.

Pudra insekterna lätt med kalk, och ge regelbundet kalk med D3-vitamin och ett allsidigt vitamintillskott. Djur som är på väg att ömsa hud eller lägga ägg behöver extra kalk. Mata efter att ljuset har släckts eller sent på dagen, och ta bort döda insekter som inte ätits upp nästa morgon. Vatten ska alltid finnas framme.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Arten är skygg och tillbakadragen och tillbringar större delen av dagen i ett gömställe. När ljuset släcks kommer den fram och kan röra sig snabbt och smidigt bland stenar och grenar. Den kan kasta svansen om den blir skrämd, så ta aldrig tag i svansen och begränsa hanteringen till det nödvändiga.

Det finns bara få dokumenterade erfarenheter av flera djur tillsammans. Håll därför helst ett enda djur per terrarium. Om två djur ändå hålls tillsammans ska terrariet vara stort med många gömställen, och man ska genast skilja dem åt om det ena är stressat, bitet eller saknar svans. Två hanar ska inte hållas tillsammans. Nya djur ska få ett par veckors ro för att komma till rätta.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Hanarna känns igen på en fåra framför kloaken med två rader porer och på en rad porer längs låren. Hos honor har porerna inte beskrivits som tydliga, så hanarna är lättast att känna igen. Ålder och vikt vid könsmognad är inte dokumenterade för arten. Som tumregel för släktet bör honor vara fullvuxna och i gott hull innan de sätts i avel, eftersom äggläggningen tar på kalkreserverna.

PARNING

Det finns nästan inga dokumenterade uppgifter om parning hos arten. Sätt hanen hos honan i hennes terrarium, håll utkik de första nätterna och skilj dem genast åt om det blir slagsmål eller om honan biter eller hela tiden gömmer sig. Ta bort hanen när parningen är genomförd, så att honan inte stressas.

En sval, torrare period och kortare dagar på vintern har använts för andra arter i släktet, men är inte dokumenterad för denna. Ge i alla fall honan gott om foder och kalk.

ÄGGLÄGGNING OCH KULLAR

Arten lägger ägg i små kullar, förmodligen 1-2 ägg åt gången, och placerar dem dolt i springor, under stenar eller i löv och substrat. Hur ofta honan lägger och hur många kullar det blir per år är inte dokumenterat.

Ställ in en äggläggningslåda med fuktigt substrat, till exempel sphagnum eller kokosmull, i ett mörkt hörn, så att honan har en plats att lägga på. Annars gräver hon ner äggen i substratet vid foten av en växt. Ge henne extra kalk och insekter under hela perioden, och kontrollera substratet regelbundet efter ägg.

INKUBATION

Det finns inga dokumenterade inkubationssiffror för arten. Siffrorna i faktarutan, 23-26 °C och 60-90 dagar, är uppskattningar lånade från närbesläktade arter i släktet och ska användas med försiktighet. Äggen ska ligga relativt fuktigt, men får inte bli blöta, eftersom de lätt blir möglade.

Flytta äggen försiktigt till en sluten låda med fuktig vermikulit eller perlit utan att vända dem, och markera ovansidan. Lådan ska ha små lufthål och stå vid stabil temperatur. Ägg som faller ihop eller blir möglade är oftast döda, men låt dem ligga tills du är säker.

UPPFÖDNING AV UNGAR

Ungarna är små och gömmer sig från första dagen. Håll dem enskilt i en liten faunalåda med hushållspapper eller fuktigt löv, gömställen och en låg skål med vatten, och spraya lätt varje dag. De lever på gulan de första dagarna, och därefter får de små insekter som hoppstjärtar, bananflugor och små syrsor, pudrade med kalk.

Tillväxt och matningsrytm är inte dokumenterade för arten, så följ djurets kondition i stället för fasta siffror. Väg och kontrollera dem regelbundet, och flytta dem till ett större terrarium när de fyller det gamla. Håll dem åtskilda tills könet kan bestämmas.

Hälsa och vanliga misstag

Det finns bara få dokumenterade hälsoproblem för arten, men felen liknar dem hos andra geckor från svala, fuktiga miljöer:

- För mycket värme, som ger stress, bristande aptit och i värsta fall döden. Håll terrariet svalt och undvik värmelampor.
- För lite kalk och D3-vitamin, särskilt hos honor i avel och unga djur. Det ger mjuka käkar, krokiga lemmar och darrningar. Pudra insekterna.
- Ständigt vått substrat och dålig ventilation, som ger svamp, mögel och hudproblem.
- Hudrester som sitter fast på tår och svansspets. Ge ett fuktigt gömställe och lossa resterna försiktigt med ljummet vatten.
- Förlorade svansar, som inte växer ut igen i samma form.

Ett friskt djur har klara ögon, en fyllig svans och ett gott grepp. Sök veterinär med erfarenhet av reptiler om geckon tappar i vikt, inte äter på flera veckor eller verkar slö.

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.